

# Ovis pikareszkek

Vig Balázssal beszélget Lovász Andrea

*A Todó kitálal az oviról című új könyved, ahogy a címe is mutatja, valódi leleplezőkönyv. Tényleg annyira borzasztó hely az óvoda?*

Az óvoda az első valódi találkozás a közösséggel, és mint ilyen, meghatározó konfliktusok forrása az ovisok számára. A jelenleg kapható ovis tematikájú mesekönyvek legtöbbször becsaló könyv. Az a céljuk, hogy óvodás korú gyermekünk ne féljen az ovitól. Funkciójuknál fogva gyakran hamis képet mutatnak. A *Todó kitálal az oviról* azonban valós problémákról, konfliktusokról szól. Egy olyan helyről, ahol sok megoldandó helyzettel kell szembenéznie az ovisoknak. Ugyanúgy, ahogy a tesóknak az iskolában, vagy a szülőknek a munkahelyen. A kemény helyzeteket azonban sok humorral igyekeztem oldani a könyvben, hogy ne riasszam el az olvasókat.

*Mivel az általad bemutatott szituációk majd' mindegyike erősen nyomasztó, a narrátor ovis pedig simán pszichotikus alkat, kérdésként adódik a szerző személyes érintettsége: saját magad hol vagy ebben a történetben? Személyes élményeid mennyire vannak jelen a szövegben?*

A könyvben olyan határhelyzeteket mutatok be, amik minden ovis életében legalább egyszer előfordulnak. Ha egy nagyobb gyerek beléköti, ha szidják az anyukáját, ha véletlenül bekakil, ha

igazságtalanul büntetésbe állítják, ha elszakad a farsangi jelmeze, ha ráérltetnek egy menzaebédet, amit nem szeretne megenni, ha életében először szembesül a fiúk és lányok különbözőségével. Miért lenne pszichotikus alkat az az ovis, aki ezeket a helyzeteket, amikkel először találkozik, nem tudja csípőből jól kezelni? Todó megijed, vagy elképed, próbálja megoldani a váratlan akadályokat, amikkel szembesül, és közben bizalmasaival – az olvasókkal – megosztja az érzéseit. Azért mertem megírni ezt a könyvet, mert az összes „kaland” megtörtént velem, ha nem is úgy, ahogy végül Todó elmeséli őket. Hiszen Todó egész más karakter, mint én. Ovis koromban inkább túrtam, mint lázadtam.

*A szadista Tilda óvó néninek létezik mása?*

Az ovisokra gyakran jellemző, hogy az egyik óvó nénijüket rajongásig szeretik, a másiktól pedig kiveri őket a víz. Ildi néni sokkal megértőbb, és jól ért a gyerekek nyelvén. Szeretettel fordul Todó felé, aki ezért nagyon hálás. Tilda néni viszont olyan pedagógus, aki már belefáradt a munkájába, nehezen tud egy akkora igazságérzetű, nagyszívű és nagyszájú gyerekkel mit kezdeni, mint Todó. A folyamatos csatározásuk is ebből adódik. Sok Tilda nénit ismerek, de ugyanannyi Ildi nénit is.

*Adódik a kérdés, ha valóban ennyire kegyetlen lehet az óvoda, akkor szük-*

*séges-e ezzel szembesíteni az ovisokat. Az alcím ugyanis – „nem csak óvodásoknak” – éppen hogy nem zárja ki az ovis korú olvasóközöniséget. Kinek szántad pontosan a könyvet?*

Valóban, ez a könyv ovis tematikájú ugyan, de összetettebb a szöveg annál, hogy a legkisebbek olvasmánya legyen. A nagycsoportos ovisoknak azonban már bátran oda merem adni, és szeretném, ha eljutna azokhoz az iskolásokhoz, akik még emlékeznek az ovisok történetekre. Illetve reményeim szerint a nyitottabb felnőttek is jól fognak szórakozni a könyvön. Legjobb lenne, ha családi körben is olvasnák közösen, ez lehetőséget teremt a benne felmerülő problémák megbeszélésére, amivel talán sikerül a gyerekek félelmét, rossz érzését feloldani.

*Todó, a főszereplő kisfiú úgy viselkedik, ahogy egy ovis, de nem ovisan érez, gondolkodik és beszél, nagyon is felnőttesen reflektál mindarra, ami körülötte és vele történik. Ez a feszültség, a folyamatos monológgal kiegészülve pedig nem egy könnyed ovis pikareszket eredményez. Hogyan látod, mennyire van szükségük ún. komoly könyvekre a legkisebbeknek?*

Erről a korosztályról azért nehéz hitelesen írni, mert még nem igazán van meg a szókinccsük arra, hogy pontosan kifejezzék az érzelmeiket, gondolataikat. Többek között ezért van szükség

# el tele van a padlás

FOTÓ: ÉRDI-HARMOS RÉKA



játékokra és mesékre, hogy sikerüljön elmondaniuk, és feldolgozniuk, hogy mi történik velük. Todó egy nagy igazságérzetű, szeretetehes kisfiú. Sokan fognak tudni azonosulni vele. Az ovis pikareszkekkel tele van a padlás, ez a könyv éppen attól izgalmas és újszerű, hogy elkendőzés, takargatás nélkül mutatja meg azt a közeget, amiben az ovisok napról napra élnek. Pontosabban azt, hogy az egyik társuk hogyan éli meg a mindennapjait. Igazmondó könyvekre, őszinteségre szerintem minden korosztálynak szüksége van. De nem tartom véresem komoly könyvnek a Todót, hiszen gyermeki látásmód, könyvedség, humor, irónia van benne. Ahogy olvassuk Todó monológját, gyakran megmosolyogjuk.

**Az idegen szó mániás, vonalasan merev, a táblázatgyártó anyuka alakja külön pszichológiai tanulmányt érdemelne...**

Todó és az anyukája egészen szoros kapcsolatban vannak. A könyvben egyszer sem esik szó az apukájáról, ami nem véletlen. Az anyuka nagyon pozitív

figura! Ő az, aki mindig ott van Todónak, játszik és beszélget vele ovi után, ha kell, akkor bunyózni tanítja, az idegen szavakat sem ő erőlteti, hanem Todó érdeklődik (ha már egy történetet mesél nekünk, azt szeretné minél választékosabban megfogalmazni). Nem azért gyárt táblázatokat, vagy jön késve Todóért az óvodába, mert bármi gond lenne vele. Hanem mert egy tipikus mai anyuka, aki a lelkét is kidolgozza a munkahelyén. Mert nem csak az ovisoknak kell helyt állni, de a szülőknek is végezni kell a napi robotot.

**Hogy gondold, mennyire kell egy gyerekkönyvnek megszépíteni, eufemizálni a gyerekek ábrázolt mindennapjait, illetve van-e recept arra, melyik életkorban miről muszáj szólnia az irodalomnak? Kell-e tabukat dönteni például óvodás korban?**

Manapság minden kényelmetlen téma megkapja a tabu címkét. Ebben a könyvben nem történik olyan, ami egy gyerek számára tabu. Pontosabban azok történnek meg benne, amivel ez a korosztály találkozik. A felnőttek

tarthatják ezeket a témákat tabunak, hiszen nem megszokott, hogy egy mesekönyvben beszéljünk róla. Ráadásul ez egy igazi fiús könyv. Ha nem tévedek, ovis tematikájú könyv nem jelent még meg Magyarországon férfi szerzőtől, fiú szemszögből beszél a narrátor, és Vidák Zsolt bátor, találó, izgalmas rajzai is ezt támasztják alá. Provokatív a könyv, de nem közönséges, vagy öncélú. Egyáltalán nem áll szán-dékomban recepteket követni, őszinte voltam magammal, a választott témával és a leendő olvasókkal (a legkisebbekkel is).

**Van-e olyan témád, amiről, úgy érzed, még feltétlenül írnod kell a gyerekeknek?**

Írtam már világgá menő bajuszokról, rettegő fogorvosról, és puszirablókról is. A Todó egy sokkal életszerűbb történet. A könyv végén Todó nagyon izgatott, hogy végre iskolás lesz. Szeretném megírni a további kalandjait, mert azt hiszem, bőven találna kitalálnivalókat az iskoláról is.

*A kötet a Móra Kiadó gondozásában jelent meg.*